

IN MEMORIAM PROF. DR. TOM DEFLOOR

OOSTENDE 27 FEBRUARI 1958 - BRUGGE 23 MAART 2011

Op 23 maart jl. is Tom Defloor op 53 jarige leeftijd overleden. Tom had diverse functies: Hoogleraar Verplegingswetenschap, doctor in de medisch-sociale wetenschappen, president van de European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP), fellow van de European Academy of Nursing Science en lid van Sigma Theta Tau International. WCS Nieuws vroeg Eddy Koopman, ex-voorzitter WCS commissie decubitus, en Peter Quataert, voorzitter WCS commissie decubitus naar hun herinneringen aan Tom.

Hoe hebben jullie Tom ontmoet?

Eddy: "Eind jaren negentig, kort na de publicatie van zijn promotieonderzoek naar decubitus hadden mijn collega uit Arnhem, Eliza Joling, en ik een aantal vragen naar aanleiding van zijn onderzoek naar de frequentie van wisselhouding. Wij hebben hem opgezocht op zijn werkplek in het universiteitsziekenhuis Gent. We troffen daar iemand met een zeer grote passie voor het onderwerp decubitus en een passie voor het wetenschappelijk toetsen van verpleegkundig handelen." Peter: "Tom was sinds 1999 de slotspreker op het Zeeuws-Vlaamse wondsymposium. Opvallend aan Tom was altijd zijn rust, hij had nooit harde taal nodig om mensen te overtuigen."

Had Tom inspiratiebronnen?

"Tom was voor mij een belangrijke inspiratiebron", antwoordt Eddy, "een inspiratie om me te blijven verdiepen in de decubitusmaterie en om te trachten met zo goed mogelijke onderbouwing van handelen te komen. Lezen van wetenschappelijke artikelen en uitvoeren van onderzoek hoort nu tot mijn dagelijkse praktijk. Zonder de inspiratie van Tom zou ik niet zover zijn gekomen. Ik heb dan ook met veel plezier meegewerkt aan het tot stand komen van de Pressure Ulcer Classification en enkele andere onderzoeken van Tom, of van zijn studenten." "Het opvallende was", zegt Peter, "dat hij altijd uitging van de goede bedoelingen van de mens. Hij weet decubitus voornamelijk aan het gegeven dat mensen het probleem niet zagen, niet dat ze er niets aan wilden doen."

Wat betekende Tom voor de decubituszorg in België en Nederland?

Peter: "Tom is een icoon op het gebied van decubitus in Nederland en België, je kunt zelfs zeggen in Europa en nog veel verder."

"Inderdaad", vult Eddy aan, "Tom heeft getracht om middels actief lidmaatschap van organisaties als de EPUAP verbeteringen te bewerkstelligen op Europees en op wereldwijd niveau. De discussie die ontstond omtrent het onderwerp 'vochtletsels', onttaarde uiteindelijk in een gezamenlijk standpunt: het ging ons om de betere kwaliteit van zorg."

Tom wilde graag dat professionals een volledig beeld kregen van decubituspreventie door middel van alledaagse praktijk en/of wetenschappelijke kennis. Ook heeft hij actief meegewerkt aan de website www.decubitus.be. "Als we spreken over wetenschap ten aanzien van decubitus, dan is dit voornamelijk afkomstig van Tom en zijn groep uit Gent. Wat Tom ontdekte, werd ook direct aanvaard. Kijk naar de kwaliteit van matrassen nu en vijftien jaar geleden in de ziekenhuizen. Zowel industrie als instellingen hebben zijn advies opgevolgd. Zo ook het toepassen van wisselgigging op een standaardmatras of de keuze voor een wisseldrukmatras. De website werd door de Nederlandstaligen als de website over decubitus gezien. Het zou jammer zijn als die verloren zou gaan", vindt Peter.

Tom was gedreven in zijn werk. Wat was het doel dat hij graag wilde bereiken?

Peter gaat verder: "Tom was een bescheiden harde werker, maar tevens een levensgenieter. Ik had de indruk dat hij beide dingen goed kon combineren, omdat zijn werk zijn drive en hobby was. Zijn bescheidenheid heeft hem niet tegengehouden om resultaten te scoren. Het doel wat hij wilde bereiken, is dat decubitus zo min mogelijk zou voorkomen en zijn grootste middel daarbij was om wetenschappelijk aan te tonen wat daar voor nodig was,

zowel in personele inzet als materiële inzet. Naar dat laatste deed hij zelf veel onderzoek, voor wat betreft personele inzet hamerde hij op kennis en attitude. Onderwerpen die, onder zijn toezicht, door Dimitri Beeckman zijn uitgevoerd." "Tom was een groot man", zegt Eddy, "zowel fysiek als qua werk en invloed op decubituszorg. Wat mij het meest bleef treffen aan Tom is dat hij niet verzandde in cijfers en tabellen, maar bleef begrijpen met welke lastige keuzes een verpleegkundige aan bed dagelijks te maken krijgt."

Hoe zouden wij zijn taak en visie verder kunnen uitdragen?

De taak van Tom overnemen lijkt Peter niet zo eenvoudig. "Ik hoop dat zijn Belgische collega's als Katrien Vanderwee dit verder gaan opvolgen. Zijn onderzoeken zullen natuurlijk nooit verloren gaan en een belangrijke invloed blijven hebben op de richtlijnen voor decubitus. Ook aan de nieuwe richtlijn die binnenkort uitkomt, heeft Tom tot op het laatste moment een zeer belangrijke rol gespeeld. Tom zal in de decubituswereld nooit vergeten worden."

Slotwoord

Tom zal erg gemist worden door beide mannen. Peter: "Ik vond het altijd zeer prettig om hem te helpen in zijn onderzoeken en tijdens de diverse malen dat ik les gaf op zijn Universiteit was het een eer om samen met hem daar te staan voor een grote groep leergierige studenten."

"Aan ons nu de nalatenschap van Tom deze verder uit te breiden middels wetenschappelijk interventie onderzoek en wie weet ooit uit te komen bij een leerstoel decubitus in Nederland", zegt Eddy afsluitend.